

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puzkarski

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 19 czerwca 2026 r.
wniosku obrońcy skazanych **M. F.** i **J. F.**
o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt I KK 47/26.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęła wniesiona przez Prokuratora Generalnego kasacja na korzyść skazanych M. F. i J. F. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 14 sierpnia 2024 r., sygn. akt IV Ka 1561/23, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu z dnia 16 grudnia 2019 r. o sygn. akt VII K 560/19.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I KK 47/26 i zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej przydzielona sędziemu Stanisławowi Stankiewiczowi. Zawiadomiony o tym obrońca skazanych złożył wniosek o wyłączenie tego sędziego od udziału w sprawie. Postanowieniem z dnia

30 marca 2026 r. Sąd Najwyższy wyłączył sędziego Stanisława Stankiewicza od udziału w przedmiotowej sprawie.

Następnie w trybie losowego przydziału sprawa skazanych trafiła do referatu sędziego Anny Dziergawki, podobnie jak sędzia Stanisław Stankiewicz powołanej do pełnienia tego urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), zaś obrońca skazanych M. F. i J. F. ponownie wystąpił – na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. – z wnioskiem o wyłączenie tej sędzi od udziału w sprawie. W uzasadnieniu wskazał, że „wymieniona sędzia objęła urząd sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., a więc organu, który nie stanowi Krajowej Rady Sądownictwa w rozumieniu Konstytucji RP”. Nawiązał także do uchwał Sądu Najwyższego: składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 oraz składu 7 sędziów z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, w świetle których udział sędzi Anny Dziergawki w składzie Sądu Najwyższego skutkowałby jego nienależytą obsadą (uchybiecie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.). Wskazał, powtarzając w tym względzie pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 marca 2026 r., że do złożonego przez niego wniosku nie może mieć zastosowania uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2024 r., III CZP 44/23, mówiąca, iż wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy oparty na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego, nie wywołuje skutków prawnych. Ta uchwała została bowiem podjęta przez sędziów powołanych w tej samej wadliwej procedurze i odpowiada na pytanie prawnej sędziów również powołanych w takiej procedurze. Nadto nie może przełamać zasady dotyczącej skutków orzekania przez sędziów Sądu Najwyższego powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przy zastosowaniu ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., wyrażonej w uchwale składu trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. Temu wnioskowi nadano nr KRI 1675.

Do akt sprawy dołączono również pismo prokuratora Prokuratury Generalnej z dnia 20 kwietnia 2026 r., który na podstawie art. 29 § 4-9 oraz § 12 i 14 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 622) wystąpił o stwierdzenie niespełnienia przez sędzię Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę wymogów niezawisłości i bezstronności. Temu wnioskowi nadano nr I KB 76/26, następnie zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby karnej z dnia 5 maja 2026 r. wniosek odrzucono.

Sąd Najwyższy, orzekając odnośnie do wniosku obrońcy oskarżonych, uznał, że wniosek ten zasługuje na uwzględnienie.

Jest faktem, że sędzia Anna Dziergawka do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego została powołana na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. W mającej moc zasady prawnej, zatem wiążącej wszystkie składy Sądu Najwyższego, uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, stwierdzono m.in., że „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Radzie Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3)”. Trafne argumenty, że wspomnianej uchwały nie zdezaktualizowało orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, przedstawiono w szeregu orzeczeniach Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienia: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 12 maja 2022 r., V KO 37/22; z dnia 17 września 2024 r., I KZ 26/24 i in.). Trzeba też podzielić pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wydanym w niniejszej sprawie postanowieniu z dnia 30 marca 2026 r. i tożsamy pogląd obrońcy odnośnie do skutków prawnych uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2024 r., III CZP 44/23. Nie można również pominąć, że w powszechnie znanych wyrokach Europejski Trybunał Praw Człowieka uznawał, iż orzeczenie wydane przez skład

Sądu Najwyższego z udziałem osoby powołanej na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. jest obciążone wadą polegającą na naruszeniu przysługujących stronie procesu gwarancji zawartych w art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uznał, że nie można zanegować starań obrońcy M. F. i J. F. , aby cyt. „skład orzekający Sądu Najwyższego nie nasuwał wątpliwości, w szczególności nie dawał podstaw do twierdzenia, że i na tym szczeblu procedowania (w realiach sprawy użycie partykuły „i” wydaje się zbędne – uw. SN) zaistniało uchybienie wskazane w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jak też naruszenie standardu z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności wobec uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” – i orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]